

Minimální program protidrogové prevence

Hlavní práce spočívá na třídních vyučujících 1. a 2. stupně a na vychovatelkách školní družiny, kteří tráví s žáky nejvíce času. Také je důležité jednat okamžitě, neodkládat řešení konfliktů. Pedagog si musí najít ke každému dítěti cestu, je to velmi těžké, individuální.

Velmi důležitá je také dobrá spolupráce s rodinou, podpora školy ze strany rodičů, jednotný směr výchovného působení na žáky. V některých případech u velmi problémových žáků narážíme i na neochotu rodičů a na nezáměr řešit vhodným způsobem vzniklou situaci. Jednání s rodiči není vždy takové, jaké bychom si představovali.

Program se nám daří plnit, svědčí o tom i přehled akcí, které se podaří každoročně zajistit a uskutečnit. Naše snaha je: zapojit aktivně do programu co nejvíce dětí, ovšem ne u všech žáků dosáhneme stejné odezvy. Snažíme se o společné akce, do nichž se zapojí děti s rodiči.

1. Úvod

Drogy a jiné sociálně patologické jevy se dotýkají i žáků, které navštěvují základní školu. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době školní docházky a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku.

V tomto věku patří žáci k nejohroženější skupině, a proto i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární protidrogové prevence a prevence sociálně patologických jevů, za pomoci různých subjektů.

2. Sociálně patologické jevy

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- drogové závislosti, alkoholismus, kouření
- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování
- virtuální drogy (počítače, televize, video)
- záškoláctví
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus

3. Cíl minimálního preventivního programu

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti dětí a mládeže vůči sociálně patologickým jevům. Cílem programu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddelitelnou součástí výuky a života školy. Vytvářet předpoklady pro uplatňování zdravého životního stylu.

Včas odhalovat SPJ a věnovat zvýšenou pozornost žákům ze sociálně. z nevhodného prostředí na podkladě údajů poskytnutých zákonnými zástupci z vyšetření a doporučení z PPP.

Škola se věnuje dětem s vadami učení a chování a pomáhá jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všechny děti.

Důraz je položen na informovanosti žáků v hodinách rodinné výchovy, výchovy ke zdraví, občanské výchovy a dalších předmětech.

4. Charakteristika školy

Základní škola, Česká Lípa, Školní 2520, příspěvková organizace je plně organizovaná základní škola s právní subjektivitou.

Do roku 2011 se v některých ročnících vyučuje podle vzdělávacího programu „Základní škola“ ze dne 30. dubna 1996 č.j. 16847/96 -2 a dalších úprav a doplňků.

V ostatních ročnících se vyučuje podle vzdělávacího programu „SEVER – ŠKOLA PRO ÚSPĚŠNÝ ŽIVOT – školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, od 1. 9. 2007.“

5. Klima ve škole

Navozovat příznivé psychosociální klima ve škole. Zaměřit zvýšenou pozornost na rizikové skupiny žáků. Vychovávat žáky k zodpovědnosti za zdraví své i ostatních. O šikaně jsou žáci schopni mluvit a s pomocí učitelů se i bránit.

Problémem stále zůstává názor určité skupiny žáků na marihuanu jako drogu. Nepočítají ji za něco návykového a nebezpečného. Je nutné se žáky mluvit otevřeně, bez zastrašování.

6. Program a koordinace preventivních aktivit ve škole

Garantem programu je **ředitel školy** a za koordinaci preventivních aktivit na škole odpovídají metodik prevence a výchovní poradci (pro 1. a 2.stupeň) jmenovaní ředitelem školy. V rámci své činnosti připravují Minimální preventivní program a jeho realizaci na škole. O programu jsou informováni všichni učitelé, rodiče (při třídních schůzkách), žáci (v hodinách rodinné výchovy, výchovy ke zdraví a občanské výchovy) a prostřednictvím tisku i široká veřejnost.

Metodik prevence spolupracuje s výchovnými poradci, třídními učiteli a ostatními pedagogy, dále s OPPP a dalšími odborníky, institucemi a organizacemi.

7. Spolupráce s rodiči

Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci Minimálního preventivního programu na škole. Problémy spojené s drogami a dalšími sociálně patologickými jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci. Rodiče jsou informováni o situaci na škole i o možnostech případné pomoci průběžně, na třídních schůzkách. Nejlepším řešením by bylo větší zapojení rodičů. Bez spolupráce s rodinou těžko dojdeme k nějaké zásadní změně. Jako možnost se jeví spolupráce přes rodičovské sdružení a Radu školy.

8. Vzdělávání pedagogů

Pedagogové se v rámci svých možností zúčastní aktivit zaměřených na protidrogovou prevenci a prevenci sociálně patologických jevů. Škola poskytuje nabídku programů seminářů a školení zabývajících se touto tematikou.

1. Knihovna a videotéka školy je průběžně doplňována aktuálními materiály.
2. Zřízení stálé nástěnky ve sborovně.
3. Spolupráce s OHES v Č. Lípě (aktuální materiál).
4. Spolupráce s okresním protidrogovým koordinátorem.
5. Možnost využívat školní knihovny.
6. Účast na tematicky zaměřených školeních (dle aktuální nabídky).
7. Vzájemné informování o školeních – předávání si informací.
8. Školení na počítačích – rozšiřování znalostí a dovedností.

9. Metody práce

V rámci výuky i nadále kromě tradičních metod práce využívat další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Některé používané metody práce:

- výklad (informace)
- samostatná práce (slohové práce na určená témata, referáty, informace za tisku...)
- besedy, diskuse
- sociální hry, hraní rolí, obhajoba určitého názoru, trénování způsobu odmítání
- párová, skupinová práce ve třídě

Na prvním stupni v hodinách prvouky a přírodovědy hlavně klást důraz na nebezpečí kouření a používání alkoholických nápojů. Děti informovat o možném zneužívání léků a orientačně i o jiných drogách.

Na druhém stupni v hodinách chemie, přírodopisu, rodinné výchově, výchově ke zdraví žáky seznamovat s různými druhy návykových látek a jejich škodlivými vlivy na organismus. V hodinách zeměpisu a dějepisu se zeměmi, ve kterých se drogy pěstují a odkud se dovážejí do České republiky a historickým vývojem pěstování drog. V hodinách rodinné a občanské výchovy k osvojení preventivních ochranných kompetencí hlavně využívat sociální hry, ve kterých se učí obhajovat svůj názor, řešit konflikty ve třídě, trénovat způsob odmítání, využívat i formy samostatných projektů za použití dostupné literatury.

10. Jednorázové a další aktivity

Do plánů opakovaně zařazovat aktivity, které se podařily: např. Den jazyků, Den dětí, sportovní den, olympiády, Den otevřených dveří atd. Zajišťovat besedy s odborníky podle možností školy a momentální nabídky akcí.

Žáci jsou informováni, kam se mohou obrátit se svými dotazy nebo kde získají potřebné informace. Mají možnost kdykoli prohodit svoje problémy s metodikem nebo výchovným poradcem a především se svým třídním vyučujícím.

11. Volnočasové aktivity

Žákům je nabízeno pracovat v kroužcích vedených převážně učiteli a vychovateli.

Nabídka mimoškolních aktivit

1. stupeň

- 1. a 2. třídy – děti mají možnost navštěvovat školní družinu. Také část dětí 3.- 5. ročníku může chodit do ŠD i žáci 2. stupně mohou chodit do družiny.
- Nabídka volnočasových aktivit.
- Využití školní žákovské knihovny.
- Využití školního hřiště v odpoledních hodinách i ve dnech volna, školních prázdnin.
- Zapojení zástupců tříd do školního parlamentu.
- Plavání třídních kolektivů pod vedením trenérů PLEL.
- Možnost chodit do počítačové učebny.
- Zájmové kroužky v družině a ve škole.

2. stupeň

- a) Nabídka volnočasových aktivit.
- b) Žáci mohou využívat počítačovou učebnu v hodinách volna, před vyučováním, v odpoledních hodinách.
- c) Zapojení zástupců tříd do školního parlamentu.
- d) Zástupci žáků jsou v Městském parlamentu dětí a mládeže.
- e) Organizace akcí „Děti dětem“ (příprava, pomoc při organizaci akcí, soutěží).
- f) Využití žákovské knihovny.
- g) Využití školního hřiště i v odpoledních hodinách a ve dnech volna, školních prázdnin.
- h) Plavání třídních kolektivů pod vedením trenérů PLEL.
- i) Zájmové kroužky v družině a ve škole.

12. Řešení přestupků

Dojde-li k porušení ustanovení školního řádu, týkající ho se držení, distribuce a užívání návykových látek v prostorách školy, bude toto klasifikováno jako hrubý přestupek a budou z toho vyvozeny patřičné sankce.

Budou sledovány i další sociálně patologické jevy - šikana, vandalismus, brutalita, rasismus atd. Při jejich zjištění budou navržena cílená opatření. V případě, kdy selže prevence ve škole, bude přistoupeno k následujícím opatřením:

1. individuální pohovor se žákem
2. podle zjištěných informací spolupráce s rodinou
3. doručení kontaktu s odborníky
4. v případě nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
5. v případě dealerství oznámení Policii ČR

13. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

Oblast školství

- okresní koordinátorka soc. patologických jevů
- pedagogicko - psychologická poradna
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem

Oblast zdravotnictví

- dětský lékař
- spolupráce při realizaci protidrogové prevence
- OHES

Oblast sociálních věcí

- sociální odbor, kurátoři

Policie ČR, Městská policie

- Služba kriminální policie - oddělení nezletilých
- využití lektorských služeb policistů v oblasti sociálně patologických jevů

14. Šikanování ve škole

V prevenci proti šikanování a v postupech řešení šikanování postupuje škola podle Programu proti šikanování. Tento program slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy. Tento program je nedílnou součástí Primární prevence sociálně patologických jevů ve škole a Minimálního preventivního programu školy.

15. Harmonogram programu na škole pravidelně aktuálně upravovat

1. Volnočasové aktivity žáků

Zapojení do kroužků na škole, v Libertinu a ZUŠ /celoročně/.

2. Schránka důvěry

Žákům by měla sloužit hlavně tehdy, kdy se dostanou do problémů v souvislosti s návykovými látkami nebo ostatními sociálně patologickými jevy /celoročně/.

3. Seznámení žáků s MMP

(září - listopad v hodinách rodinné výchovy, výchovy ke zdraví, prvouce)

4. Seznámení rodičů s MMP

(listopad v rámci třídních schůzek)

5. Zapojení do preventivního projektu Policie ČR, Ministerstva zdravotnictví

Zapojí se žáci 3.a 4.ročníků (celoročně), dle aktuální nabídky.

6. Prevence ochrany dětí a bezpečnosti mládeže

Ve spolupráci s Policií ČR a K- Centrem uskutečnit besedy s žáky 1. a 2. stupně.

7. Ankety

Ankety zaměřovat hlavně na šikanu a protidrogovou prevenci. Účastní se žáci 2.stupně.

8. Besedy, exkurze pro žáky 1. a 2. stupně

Besedy zaměřit na protidrogovou prevenci(podle aktuálních nabídek a možností školy).

16. Závěr

Minimální preventivní program školy je součástí výchovy a vzdělání žáků po celou dobu povinné školní docházky, pravidelně se aktuálně upravuje na každý nový školní rok. V rámci minimálního preventivního programu je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně patologických jevů s výcvikem v sociálních dovednostech. Preferovat přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení. Program musí brát zřetel na věk a osobní charakteristiky jedinců. Bude mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost své práce. Toto chceme dosáhnout dobrou a pravdivou informovaností, ochotou vyslechnout druhého a nalezením správné cesty v případě pomoci.